DOKUMENT JE ELEKTRONSKO PODPISAN!
Podpisnik: Tanja Černe
Izdajatelj certifikata: SI-PASS-CA
Številka certifikata: 00FC4B3DDE0000000057
Potek veljavnosti: 12. 12. 2028
Čas podpisa: 24. 03. 2026 12:23
Št. dokumenta: 3501-46/2026-3340-4

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00
F: 01 369 59 01
E: gp.mk@gov.si
www.mk.gov.si

Občina Žirovnica

obcina@zirovnica.si

Številka: 3501-46/2026-3340-4
Datum: 24. 3. 2026

Zadeva: **Mnenje o skladnosti ELP za EUP z oznako MO 6 – CU**
Zveza: vaš dopis št. 3503-0004/2025-9 z dne 10. 3. 2026

Ministrstvo za kulturo na podlagi 138. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US 75/25 in 14/26, v nadaljevanju ZUREP-3) izdaja

MNENJE O SKLADNOSTI ELABORATA LOKACIJSKE PREVERITVE V ENOTI UREJANJA PROSTORA Z OZNAKO MO 6 - CU Z VIDIKA VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE

1. Podatki o vlogi

Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: Ministrstvo) je dne 10. 3. 2026 prejelo zgoraj naveden dopis, s katerim ste nas pozvali k izdaji mnenja o skladnosti elaborata lokacijske preveritve z oznako MO 6 – CU na parcelah št. 7/1, 7/9, 7/12, k.o. Žirovnica (2180) (v nadaljevanju: elaborat lokacijske preveritve MO6-CU) z vidika varstva kulturne dediščine.

V vlogi je bil naveden spletni naslov, kjer je bilo objavljeno gradivo:
- Elaborat lokacijske preveritve EUP MO6-CU (izdelal PREPROSTOR d.o.o., št. 363-ELP, junij 2025) in
- grafične ter ostale priloge.

2. Mnenje o skladnosti elaborata lokacijske preveritve MO6-CU

Elaborat lokacijske preveritve MO6-CU smo pregledali v sodelovanju z ZVKDS OE Kranj (dopis št. 3501-0007/2026-2 z dne 19. 3. 2026).

Območje ELP zajema dve enoti kulturne dediščine:

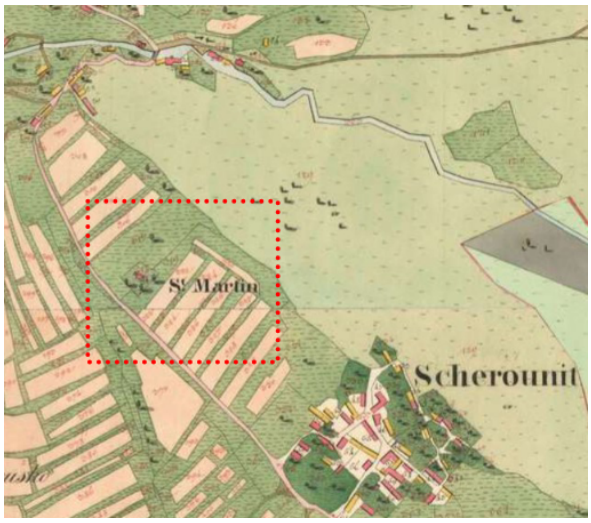
EID	IME	POD/REŽIM
1-05313	Moste - Arheološko območje ob cerkvi Sv. Martina	arheološko najdišče
1-01672	Moste - Cerkev sv. Martina	vplivno območje spomenika

in neposredno meji na severovzhodni in severozahodni strani na:

EID	IME	POD/REŽIM
1-01672	Moste - Cerkev sv. Martina	spomenik

Namen elaborata lokacijske preveritve je uveljaviti individualno odstopanje od podrobnih izvedbenih pogojev, ki jih določa Občinski prostorski načrt Občine Žirovnica (Uradni list RS, št. 14/19), in sicer:
- 63. člen odloka OPN; da maksimalno zazidana površina za stanovanjsko stavbo lahko presega 180 m2, vendar ne sme biti večja od 300 m2
- 65. člen odloka OPN; v novo zgrajenih stanovanjskih stavbah so lahko več kot 3 stanovanja.

Predmet lokacijske preveritve je območje na parcelnih št. 7/1, 7/9, 7/12, k.o. Žirovnica (2180), ki je po podrobni namenski rabi predvideno kot osrednje območje centralnih dejavnosti (CU), kjer se lahko vršijo naslednje dejavnosti: trgovske, oskrbne, storitvene, upravne, socialne, zdravstvene, vzgojne, izobraževalne, kulturne, verske in podobne dejavnosti ter bivanje. Območje obravnave se nahaja neposredno za cerkvijo sv. Martina v Mostah (EID 1-01672), ki je spomenik lokalnega pomena, varovan z Odlokom o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena v Občini Žirovnica (Ur. l. RS, št. 61/2006-2623). Kot prikazuje spodnja slika, je bila cerkev ob postavitvi umeščena ob poti med Žirovnico in Mostami, izven poseljenih območij, na travniku med obdelovalnimi površinami. Cerkev je obdajala prostrana ravnina. Cerkev danes stoji na evidentiranem arheološkem najdišču, poimenovanim Arheološko območje ob cerkvi Sv. Martina (EID 1-05313), ki izpričuje dvofazno poselitev območja. Najdbe iz leta 1913 in 1997 kažejo na prisotnost poznoantičnega in staroslovanskega grobišča. Skeleti naj bi bili že na globini 80 cm. V bližini naj bi se nahajala tudi rimskodobna naselitev v obliki vile rustike.

Slika 1: Prikaz prostorske umestitve cerkve sv. Martina v Mostah v začetku 19. stoletja, izrez iz franciscejskega katastra

Z vidika varstva kulturnega spomenika lokalnega pomena – cerkev sv. Martina – je predmetna lokacija lokacijske preveritve občutljiva, ker je sakralni objekt tekom desetletij izgubil svoj širši reprezentativni prostor, kakršnega je imel ob svojem nastanku. Vse okoliške pozidave so se naslonile neposredno na kamnito obzidje cerkve in cerkvi je ostal prostor zgolj znotraj obzidja. Cerkev ni uspela v desetletjih širitve okoliške pozidave ohraniti niti dostojnega dostopa. Ta je danes stisnjen v ozek pas travnate poti. S to lokacijsko preveritvijo je težnja po povečani pozidavi degradiranega območja severovzhodno in severozahodno od cerkve, kar dodatno zmanjšuje možnost oblikovanja dostojne prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika tudi v prihodnje.
V kolikor je mogoče v okviru dopustnih individualnih odstopanj od prostorskih izvedbenih pogojev občinskega prostorskega akta in v skladu z 32. členom OPN (poselitev se bo ohranjala…s sanacijo degradiranih območij…) varovanemu spomeniku še zagotoviti dostojno prezenco v prostoru, je za varstvo kulturne dediščine sprejemljivo predvideno individualno odstopanje, skladno s 136. členom ZUREP-3, torej uveljavljanje objektivnih okoliščin, ker gradnja pod veljavnimi pogoji zahteva nesorazmerne stroške investitorja.

Dostojna prezenca cerkve v prostoru se zagotovi vsaj s sprejemljivim odmikom novih ureditev od zunanjega robu kamnitega obzidja, kar predstavlja minimalno širok 6,00 m zeleni pas. Pri tem povečan tlorisni gabarit objekta ne sme v svoji pojavnosti preglasiti cerkve kot prostorske dominante tega dela območja. Povečava tlorisnega gabarita je mogoča sorazmerno z okoliškimi objekti.

Z vidika varstva arheoloških ostalin bi bilo mogoče v primeru odstranitve objektov v območju arheološkega najdišča brez posegov v teren in z zasutjem podzemnih delov objekta odstranitev izvesti brez predhodnih arheoloških raziskav. Po potrebi bi se izvedle zgolj na točkovno določenih mestih.

Slika 2: Shematski zaris vzpostavitve zelenega pasu ob severozahodnem in severovzhodnem zunanjem robu kamnitega obzidja cerkve v min. širini 6,00 m (zeleno barvana površina), rdeče črtkana linija predstavlja območje lokacijske preveritve, ki teče po robu kamnitega obzidja cerkve

Izvedba te lokacijske preveritve je pogojno mogoča, če se novo predlagano pozidano območje zasnuje na način, da se z grajenimi ureditvami umakne od zunanjih robov kamnitega zidu (tj. vsaj 6,00 m) in cerkvi zagotovi na severovzhodnem in severozahodnem delu bolj dostojno prostorsko prezenco.

Ministrstvo se z izdajo mnenja o skladnosti elaborata opredeljuje samo z vidika varstva kulturne dediščine. Ministrstvo se s tem mnenjem ne opredeljuje o izpolnjevanju pogojev po 136. členu ZUreP-3, to je ali so ustrezno pojasnjeni in utemeljeni pogoji za izvedbo postopka lokacijske preveritve.

Lep pozdrav,

Pripravila:
Barbara Mlakar
sekretarka

mag. Tanja Černe
po pooblastilu št. 020-11/2026-3340-4
z dne 21. 3. 2026

Poslati (po e-pošti):
- naslovnik
- ZVKDS OE Kranj, tajnistvo.kr@zvkds.si